

CONV 204/02

WG IV 7

MUISTIO

Lähtettäjä: SihteeristöVastaanottaja: Työryhmä IV – Kansalliset parlamentit

Asia: Yhteenveto 18.7.2002 pidetystä kokouksesta

1. Työryhmässä käytiin keskustelu kansallisten parlamenttien tehtävästä toissijaisuusperiaatteen valvomisessa 22.7. työryhmä I:n kanssa pidettävää yhteistä kokousta varten. Siinä käsiteltiin seuraavia aiheita:

Onko kansallisilla parlamenteilla tehtävää toissijaisuusperiaatteen valvonnassa?

2. Työryhmä oli yhtä mieltä siitä, että kansallisilla parlamenteilla on tehtävä toissijaisuusperiaatteen valvonnassa. Jotkut huomauttivat, että kansallisten parlamenttien pääasiassa lainsäädäntötehtävät antoivat niille keskeisen aseman toissijaisuusperiaatteen soveltamisen valvonnassa. Tässä yhteydessä jotkut puhujista huomauttivat, että kansalliset parlamentit olivat lähempänä kansalaisia ja että oli luonnollista ottaa ne mukaan tehtäessä päätöksiä siitä, pitääkö lainsäädäntöä antaa kansallisella vai ylikansallisella tasolla.

Olisiko niiden toimittava yksin vai muiden kanssa?

3. Kaikki olivat samaa mieltä siitä, että komissiolla, Euroopan parlamentilla ja neuvostolla oli pääasiallinen vastuu sen varmistamisesta, että toissijaisuusperiaatetta noudatetaan lainsäädäntöä ehdotettaessa ja käsiteltäessä. Korostettiin, että toissijaisuusperiaatteen

noudattamista voitaisiin tehokkaasti valvoa vain kaikkien toimijoiden yhteistyöllä. Lisäksi kansallisille parlamenteille annettava suurempi rooli tässä suhteessa ei saisi heikentää yhteisön toimielinten nykyistä toimivaltaa.

4. Jotkut ottivat esille yhteisöjen tuomioistuimen aseman kannattaen sitä, että tuomioistuinta olisi pyydettävä jälkikäteen tutkimaan sen käsiteltäväksi saatetuista asioista, oliko toissijaisuusperiaatetta noudatettu, vaikka tunnustettiin yleisesti, että toissijaisuusperiaate on luonteeltaan pääasiassa poliittinen.

Missä lainsäädäntöprosessin vaiheessa kansallisten parlamenttien tulisi olla mukana?

5. Useimmat puhuja katsoivat, että kansallisten parlamenttien olisi oltava mukana mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Esitettiin niiden osallistumista lainsäädäntövaihetta edeltävään vaiheeseen siten, että ne tutkisivat hyvissä ajoin komission vuosittaisen lainsäädäntöohjelman.
6. Jotkut jäsenet ehdottivat, että kansallisten parlamenttien olisi saatava lainsäädäntöehdotus lainsäädäntöprosessin alussa suoraan komissiolta, jotta ne voisivat tutkia, noudatetaanko siinä toissijaisuusperiaatetta. Huomautettiin lisäksi, että kansallisten parlamenttien olisi saatava tarkastella lainsäädäntöehdotusta uudelleen prosessin loppuvaiheessa, sillä tekstejä muutetaan usein huomattavasti neuvottelujen kuluessa. Esitettiin myös kansallisille parlamenteille annettavaa mahdollisuutta puuttua lainsäädäntöprosessiin missä vaiheessa tahansa.

Mikä menettely olisi sopivin?

7. Suurin osa puhujista kannatti "prosessiin perustuvaa lähestymistapaa" eikä uusien elinten tai toimielinten perustamista. Jotkut jäsenistä ehdottivat, että olisi kuitenkin käsiteltävä sitä, pitäisikö kansallisilla parlamenteilla olla myös mahdollisuus keskustella kollektiivisesti joistakin asioista, esimerkiksi komission vuosittaisesta työohjelmasta. Yksi jäsenistä katsoi, että toissijaisuusperiaatteen noudattamista valvovan uuden, kansallisista kansanedustajista koostuvan elimen perustamista ei pitäisi sulkea pois.

8. Joidenkin jäsenten mukaan toissijaisuuden parlamentaarinen valvonta olisi tehtävä tarkkailemalla säännöllisesti ministerien toimia neuvostossa. Toiset kannattivat kansallisten parlamenttien suorempaa mukanaoloa. Tämä tehtäisiin noudattaen erityismenettelyä, jonka mukaan ne saisivat olla mukana lainsäädäntövaihetta edeltävässä vaiheessa, tarkastella lainsäädäntöehdotuksia sekä ilmaista näkemyksensä siitä, ovatko ehdotukset johdonmukaisia toissijaisuusperiaatteen kanssa. Tällä lähestymistavalla on se etu, että Euroopan asiat tuotaisiin suoremmin esiin kansallisissa parlamenteissa, jolloin Euroopan asioiden tuntemus kasvaisi ja asioiden omaksi kokemisen tunne vahvistuisi.
9. Kaikki puhujat olivat samaa mieltä siitä, että minkä tahansa uuden välineen olisi oltava kevyt ja tehokas ja että se ei saisi johtaa lainsäädäntömenettelyn hidastumiseen tai estää EU:n toimia.

Muut yleiset huomiot

10. Keskustelun kuluessa tehtiin seuraavat huomiot:
- Jotkut jäsenet katsoivat, että mahdollisia järjestelyjä kansallisten parlamenttien osallistumiseksi Euroopan asioihin ei käytetä tällä hetkellä kokonaan hyväksi ja että parlamenteilla ei useinkaan näyttänyt olevan kiinnostusta tai aikaa ottaa asioita hoitaakseen.
 - Esitettiin suurempia yhteyksiä komission ja kansallisten parlamenttien välille esimerkiksi siten, että komission jäsenet antaisivat kansallisille parlamenteille säännöllisesti tietoja vierailuilla tai teleneuvottelujen avulla. Näin voitaisiin esimerkiksi selittää joidenkin komission aloitteiden perusteita ja kansalliset parlamentit saisivat tilaisuuden tutustua enemmän komission toimintaan. Komission jäsen Barnier suhtautui myönteisesti tähän ajatukseen ja ilmoitti itse olleensa säännöllisesti yhteydessä EU:n jäsenvaltioiden parlamenteihin. Esitettiin myös sitä, että komission asiakirjat toimitettaisiin suoraan kansallisille parlamenteille rinnakkaisesti eikä vain hallitusten kautta niin kuin nyt tehdään.